

AUGSTĀKĀS IZGLĪTĪBAS ABSOLVENTU MONITORINGS

2024. MONITORINGA GADS

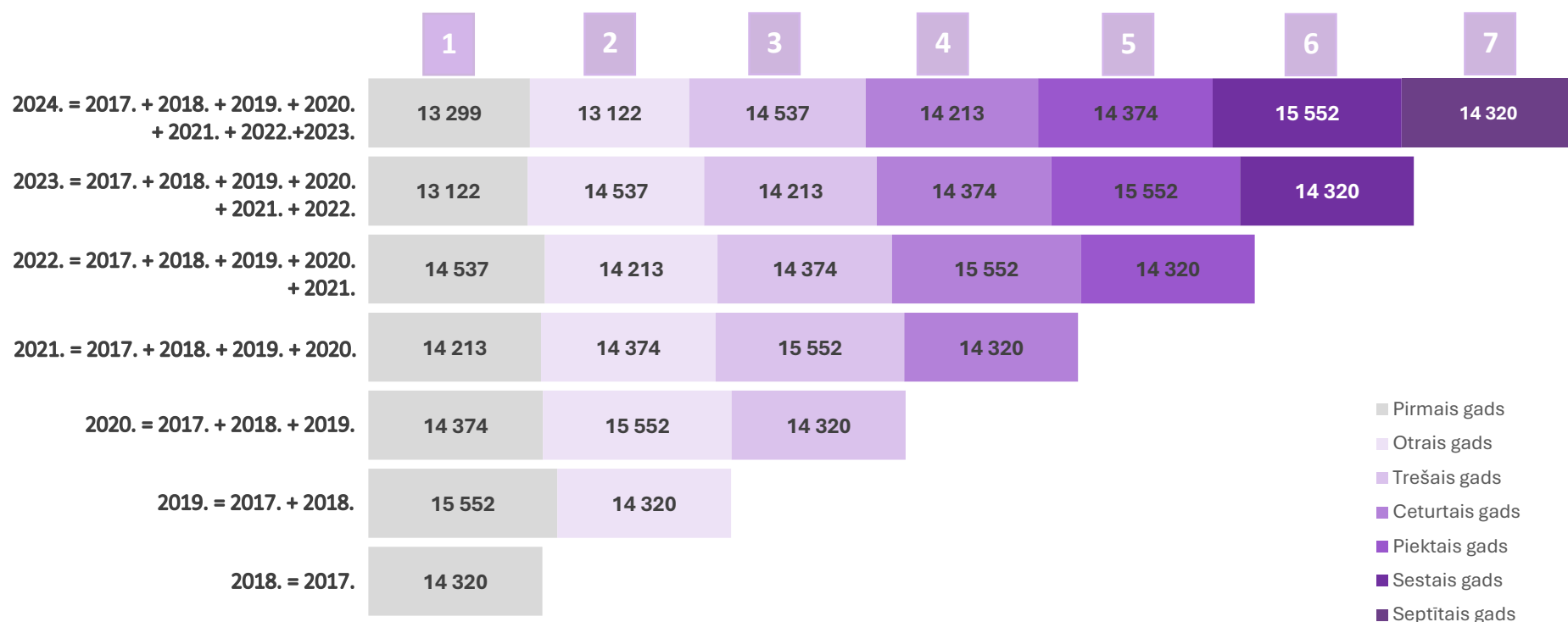
2026

Pirmā datu kopa 2019. gadā deva ieskatu 2017. gada absolventu darba gaitās gadu pēc absolvēšanas.

Apkopotie dati pieejami Latvijas atvērto datu portālā (https://data.gov.lv/dati/lv/dataset/2017_2021-g-latvijas-augstakas-izglitibas-iestazu-absolventi-2020-2022-monitoringa-gados; https://data.gov.lv/dati/lv/dataset/2017-18-g_augstakas-izglitibas-iestazu-absolventi-2018-19-gada), kā arī Absolventu monitoringa publikācijās (<https://www.viis.gov.lv/augstakas-izglitibas-absolventu-monitoringa-publikacijas>) un Absolventu monitoringa rīkā (<https://www.viis.gov.lv/monitoringa-riki>), savukārt dati pētniecībai – Centrālajā Statistikas pārvaldē (<https://stat.gov.lv/lv/petniecibai>).

1. Monitoringa datu kopa un apjoms

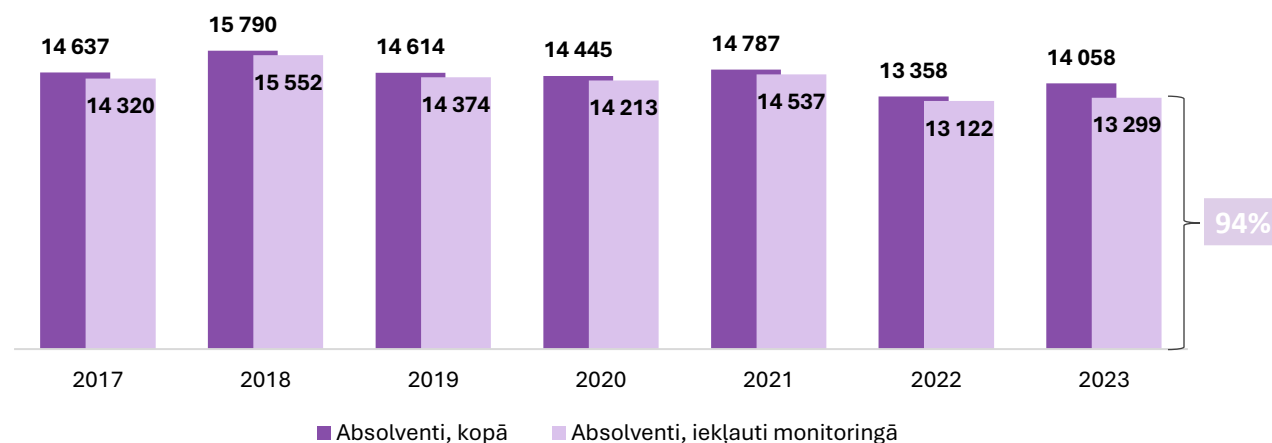
1. attēls. Absolventu monitoringa datu bāzes ierakstu skaits pēc monitoringa un absolvēšanas gada

Visas iepriekš publicētās absolventu monitoringa publikācijas¹ uzrāda tendences, kā mainās absolventu nodarbinātības rādītāji palielinoties gadu skaitam starp absolvēšanu un monitoringa īstenošanu. Šajā absolventu monitoringā tiks aplūkotas absolventu nodarbinātības tendences jau sešu gadu griezumā (kopš 2017. gada). Kopā 2024. gada monitoringa datus ir apkopota informācija par 99 417 Latvijas augstākās izglītības absolventiem laika periodā 2017.-2023. gads.

¹ <https://www.viis.gov.lv/augstakas-izglitiba-absolventu-monitoringa-publikacija>

Absolventu monitorings aptver 94% Latvijas augstākās izglītības iestāžu absolventus, kuriem absolvējot ir Latvijas Republikas personas kods

Absolventu monitoringam datu kopas no Valsts izglītības informācijas sistēmas (turpmāk – VIIS) tiek iesniegtas Centrālajai statistikas pārvaldei (turpmāk – CSP). Dati tiek sniegti tikai par augstākās izglītības iestādes absolvējušajām personām, kurām VIIS ir dati par personai piešķirtu Latvijas Republikas personas kodu (turpmāk – LR PK). Tādējādi absolventu monitoringa ietvaros uz CSP iepriekš tika nodoti dati par 98% no Latvijas augstākās izglītības iestāžu absolventiem (t.sk. arī par tiem absolventiem, kuriem uz absolvēšanas laiku ir uzturēšanās atļaujas jeb trešo valstu² pilsoņiem). Tomēr 2024 gadā tie bija 94%. Datu kopās netiek iekļauti Eiropas valstu pilsoņi, kā arī ir daži datu kopu izņēmumi atsevišķos absolvēšanas gados³.

2. attēls. Absolventu skaits (visi, kalendārajā gadā) un absolventu monitoringa datu kopā iekļauto absolventu skaits pēc absolvēšanas gada

Dinamikā skatot, pieaug absolventu skaits, par kuru nodarbinātību var nebūt ziņu valsts reģistros. Tāpēc, lai dati būtu korektāk salīdzināmi, atsevišķos aprēķinos, kas ir iekļauti šajā augstākās izglītības absolventu monitoringa pārskatā, tiek izslēgta personu, par kuru nodarbinātību vai kādu no to raksturojošiem lielumiem (piemēram, nozare, kurā persona nodarbināta) nav informācijas Latvijas valsts reģistros, ietekme, lietojot relatīvos rādītājus, piemēram, nodarbinātības indikatoros izmantojot rādītājus, kas ir pārrēķināti uz absolventiem, par kuru darba gaitām ir informācija.

² Eiropas Savienībā (ES) ar terminu "trešā valsts" apzīmē visas valstis, kas nav ES dalībvalstis, ne Eiropas Ekonomiskās zonas (tai skaitā Islande, Norvēģija un Lihtenšteina), kā arī Šveice. Trešās valsts pilsonis ir persona, kura nav Latvijas Republikas, kā arī citas Eiropas Savienības dalībvalsts, Eiropas Ekonomikas zonas valsts vai Šveices Konfederācijas pilsonis.

³ Absolventu monitoringā nav iekļauti Rīgas Stradiņa universitātes doktori 2017.-2019. gada absolventi un Rīgas Pedagoģijas un vadības augstskolas 2017. gada absolventi.

2. Apkopojošā informācija

Nodarbinātības un ienākumu tendenču dinamika uzrāda konsekventu augstākās izglītības vērtības pieaugumu gan tautsaimniecības (augsta un pieaugoša nodarbinātība, t. sk. augstākās kvalifikācijas profesijās), gan indivīda (ienākumu līmenis otrajā, trešajā, ceturtajā un piektajā gadā pēc absolvēšanas pieaug) līmenī.

Jāņem vērā, ka augstākās izglītības absolventu monitorings lielākā mērā atspoguļo tautsaimniecības nozaru specifiku un korelē ar darba tirgus attīstības tendencēm šajās nozarēs kopumā.

1. tabula. Absolventu monitoringa pamatrezultāti dinamikā, pēc monitoringa un absolvēšanas gada

ABSOLVĒŠANAS GADI / MONITORINGA GADI			ABSOLVENTU NODARBINĀTĪBA		ABSOLVENTU IENĀKUMI	ABSOLVENTU UZŅĒMĒJDARBĪBA
MONITORINGA GADS	ABSOLVĒŠANAS GADI	GADS PĒC ABSOLVĒŠANAS	NODARBINĀTĪBA*	T.SK. AUGSTĀKAJĀ KVALIFIKĀCIJĀ**	VIDĒJĀ SVĒRTĀ GADA IENĀKUMU VĒRTĪBA, EUR	DIBINĀJUŠI UZŅĒMUMUS
2018	2017	1	87,10%	78,70%	14 678	NA
2019	2017	2	88%	81%	17 662	3,1%
	2018	1	87,6%	79,2%	15 968	3,1%
	2017.-2018.g.	2, 1	87,8%	80,1%	16 774	3,1%
2020	2017	3	87,9%	83,7%	19 465	8,3%
	2018	2	87,4%	82,9%	17 817	9,6%
	2019	1	87,7%	81,2%	16 996	8%
	2017.-2019.g.	3, 2, 1	87,6%	82,6%	18 075	8,6%
2021	2017	4	87,8%	85,1%	23 634	11,5%
	2018	3	88,1%	84,2%	21 430	10,1%
	2019	2	87,2%	83,5%	20 697	9,7%
	2020	1	87,8%	82,4%	20 327	9,4%
	2017.-2020.g.	4, 3, 2, 1	87,7%	83,8%	21 510	10,2%
2022	2017	5	88,2%	86,2%	26 281	12,1%
	2018	4	88,9%	85,8%	23 861	10,6%
	2019	3	88,1%	84,8%	23 311	10,5%
	2020	2	88,1%	84,7%	23 254	10%

	2021	1	87,2%	82,8%	21 054	9,2%
	2017.-2021.g.	5, 4, 3, 2, 1	88,1%	84,9%	23 542	10,5%
2023	2017	6	88,7%	86,9%	28 243	10,6%
	2018	5	88,5%	86,3%	25 747	9,6%
	2019	4	88,4%	85,6%	25 911	9,0%
	2020	3	88,1%	85,4%	26 210	8,7%
	2021	2	87,6%	85,1%	24 637	8,1%
	2022	1	87,7%	82,9%	24 042	7,2%
	2017.-2022.g.	6, 5, 4, 3, 2, 1	88,2%	85,4%	25 200	8,9%
2024	2017	7	88,0%	85,9%	31 457	12,0%
	2018	6	88,3%	85,5%	29 234	11,0%
	2019	5	88,1%	85,4%	29 153	10,5%
	2020	4	88,4%	85,3%	30 102	10,2%
	2021	3	88,3%	84,7%	29 421	9,5%
	2022	2	88,6%	83,4%	28 603	8,4%
	2023	1	87,3%	82,7%	27 397	7,8%
	2017.-2023.g.	7, 6, 5, 4, 3, 2, 1	88,1%	84,8%	29 328	10,0%

* Absolventu, par kuru darba gaitām ir informācija, nodarbinātības īpatsvars.

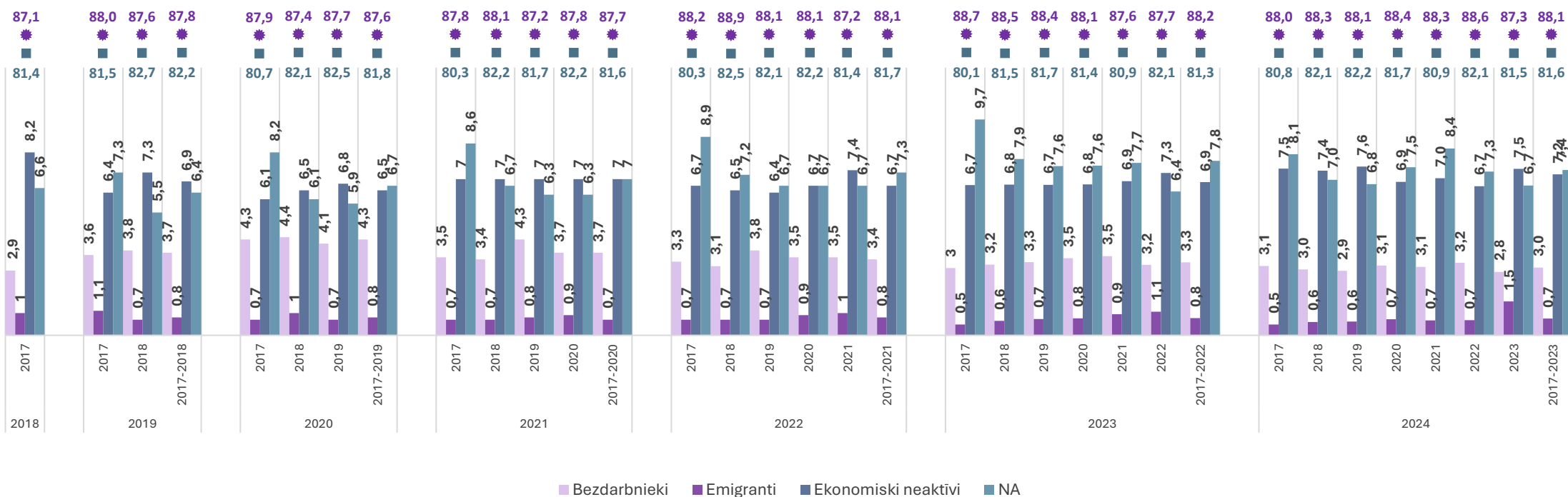
** 0, 1, 2, 3 pamatgrupās (NBS (Nacionālo Bruņoto Spēku) profesijas, vadītāji, vecākie speciālisti un speciālisti atbilstīgi LR Profesiju klasifikatoram⁴) nodarbināto absolventu īpatsvars, no nodarbinātajiem absolventiem.

⁴ 2017. gada 23. maija Ministru kabineta noteikumi Nr. 264 "Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām": <https://likumi.lv/ta/id/291004-noteikumi-par-profesiju-klasifikatoru-profesijai-atbilstosiem-pamatuzdevumiem-un-kvalifikācijas-pamatprasībām>

3. Nodarbinātība

Augstā absolventu nodarbinātības tendence saglabājas arī 2024. monitoringa gadā

Arī 2024. monitoringa gadā nodarbinātības struktūra uzrāda vairāk kā 80% augstākās izglītības iestāžu absolventu nodarbinātību, bet “koriģētās” nodarbinātības rādītājs⁵ vidēji ir 88,1%, un šis rādītājs ir 87%-88% līmenī visos monitoringa gados. Emigrācija vidēji nepārsniedz 1 % atzīmi. Savukārt bezdarba līmenis 2024. gadā kopumā krita salīdzinot ar iepriekšējo monitoringa gadu (*no 3,3% uz 3,0%, attiecīgi starp visiem monitoringa gada absolventiem*), un bezdarba līmenis starp augstākās izglītības iestāžu absolventiem tāpat saglabā tendenci būt ievērojami zemākam kā valstī vidēji⁶.

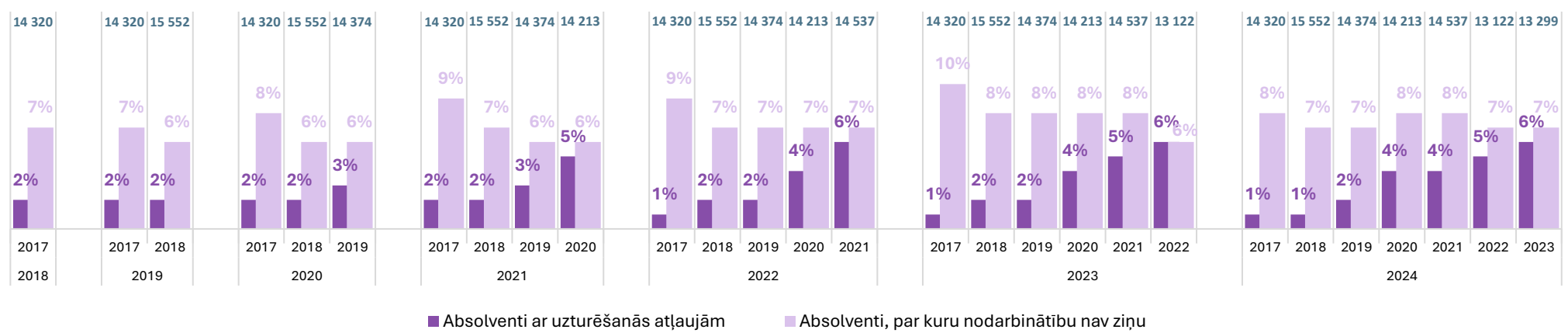

3. attēls. Absolventu nodarbinātības struktūras rādītāji pēc absolvēšanas un monitoringa gada (%)

⁵ Pārēķinot nodarbinātības līmeni attiecībā uz tiem absolventiem, par kuru nodarbinātības statusu ir informācija.

⁶ Valstī vidēji 2018. gadā – 7,4%, 2019. gadā – 6,3%, 2020. gadā – 8,1%, 2021. gadā – 7,6%, 2022. gadā – 6,9%, 2023. gadā – 6,5%, 2024. gadā – 6,9%. (CSP: <https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/darbs/bezdarbs/tabulas/nbb010-bezdarba-limenis-pa-vecuma-grupam-pec-tautibas-un?themeCode=NBBA>).

Personu ar uzturēšanās atļaujām īpatsvars pēdējos absolvēšanas gados palielinājās līdz ar mobilo studentu no trešajām valstīm pieaugumu.

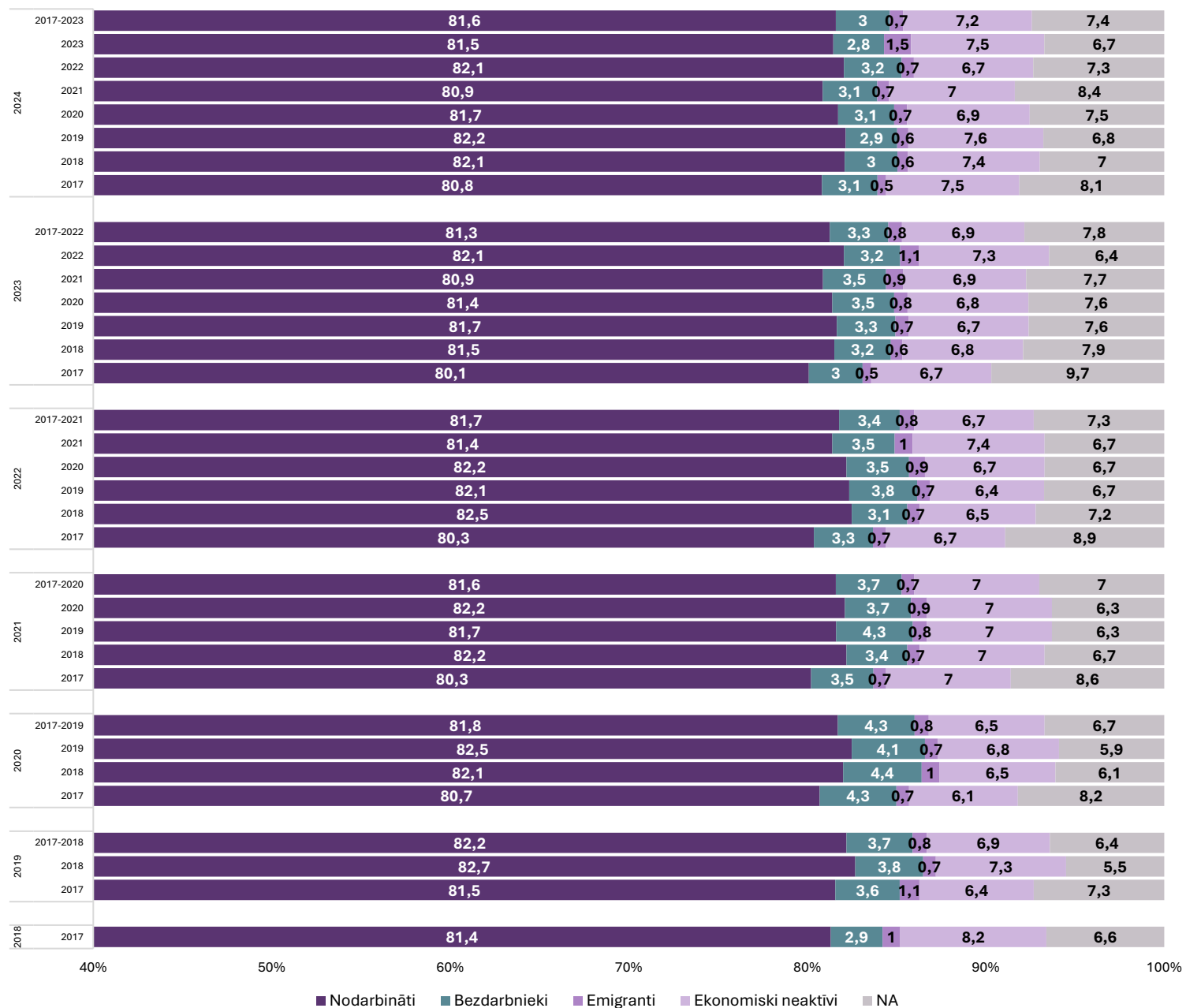

4. attēls. Absolventu ar uzturēšanās atļaujām un absolventu, par kuru nodarbinātību nav ziņu, īpatsvari no absolventu monitoringā iekļauto absolventu skaita

2. tabulā un 5. attēlā apkopoti visi galvenie rādītāji par pēdējiem septiņiem monitoringa gadiem kopš 2018. gada.

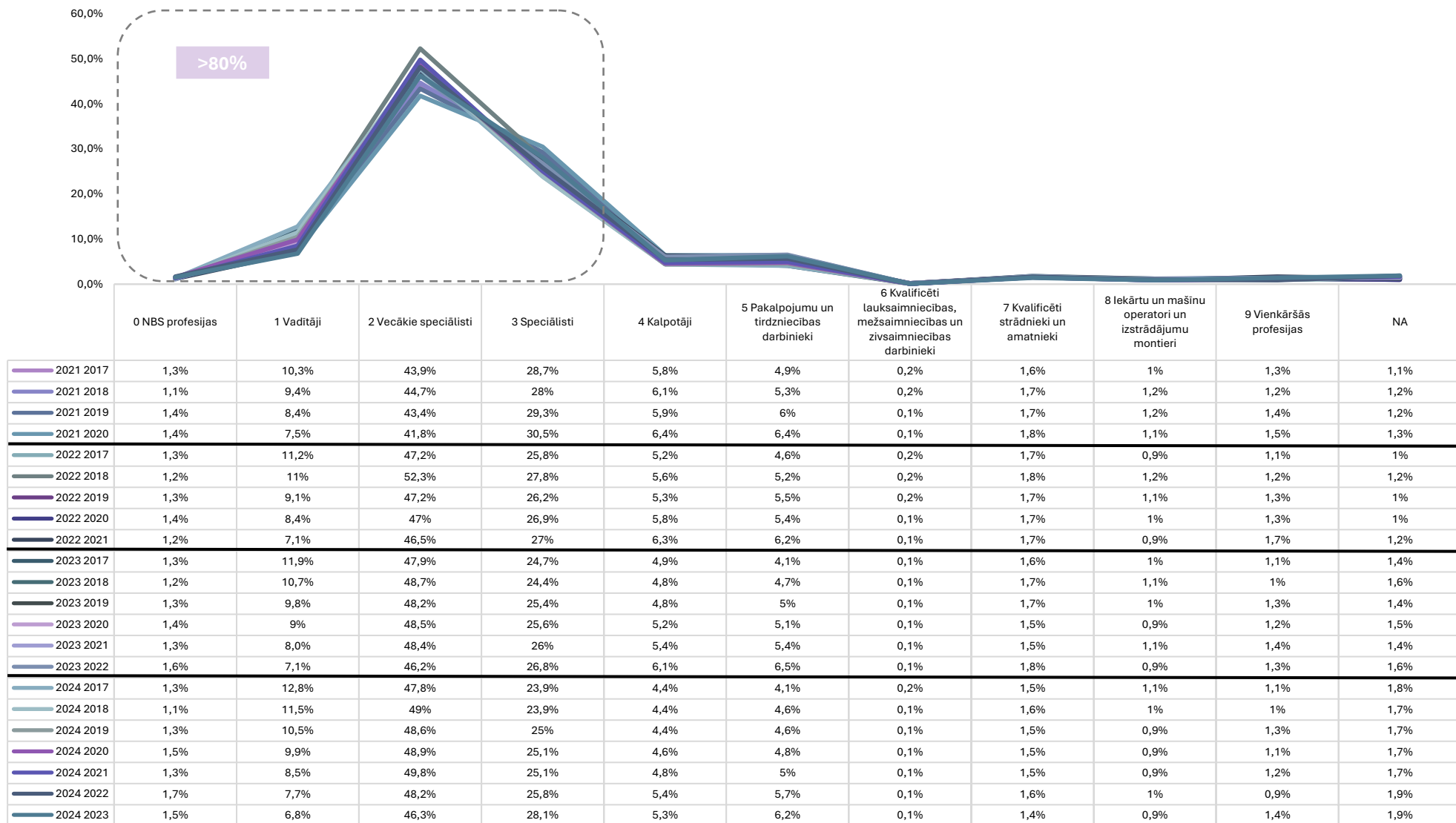
2. tabula. Absolventu nodarbinātības struktūras rādītāji dinamikā (absolūtie skaitļi)

Monitoringa gads	Absolvēšanas gads	Gadi pēc absolvēšanas	Absolventu skaits	Nodarbinātie	Nodarbināti un studē	Bezdarbnieki	Emigrējuši	Ekonomiski neaktīvi	NA
2018	2017	1	14 320	11 656	2 842	411	142	1 168	943
2019	2017	2	14 320	11 675	2 316	521	151	922	1 051
	2018	1	15 552	12 869	3 029	588	102	1 134	859
	2017-2018	1,2	29 872	24 544	5 345	1 109	253	2 056	1 910
2020	2017	3	14 320	11 554	1 663	618	106	872	1 170
	2018	2	15 552	12 762	2 011	682	154	1 011	943
	2019	1	14 374	11 856	2 807	593	96	977	852
	2017-2019	1,2,3	44 246	36 172	6 481	1 893	356	2 860	2 965
2021	2017	4	14 320	11 496	1 368	504	94	997	1 229
	2018	3	15 552	12 780	1 652	536	106	1 082	1 048
	2019	2	14 374	11 748	2 004	613	112	1 002	899
	2020	1	14 213	11 686	2 791	519	121	991	896
	2017-2020	1,2,3,4	58 459	47 710	7 815	2 172	433	4 072	4 072
2022	2017	5	14 320	11 499	1 063	471	106	964	1 280
	2018	4	15 552	12 387	1 366	481	114	1 005	1 115
	2019	3	14 374	11 808	1 633	552	121	924	969
	2020	2	14 213	11 582	2 009	503	127	947	954
	2021	1	14 537	11 826	2 524	510	145	1 078	978
	2017-2021	1,2,3,4,5	72 996	59 102	8 595	2 517	613	4 918	5 296
2023	2017	6	14 320	11 469	846	431	70	964	1 386
	2018	5	15 552	12 678	1 114	493	101	1 051	1 229
	2019	4	14 374	11 738	1 321	472	105	969	1 090
	2020	3	14 213	11 571	1 535	491	108	962	1 081
	2021	2	14 537	11 757	1 886	515	137	1 005	1 123
	2022	1	13 122	10 768	2 278	414	139	955	846
	2017-2022	1,2,3,4,5,6	86 118	69 981	8 980	2 816	660	5 906	6 755
2024	2017	7	14 320	11 574	755	445	69	1 070	1 162
	2018	6	15 552	12 769	974	459	93	1 147	1 084
	2019	5	14 374	11 809	1 078	415	89	1 087	974
	2020	4	14 213	11 617	1 248	445	103	977	1 071
	2021	3	14 537	11 755	1 562	445	97	1 023	1 217
	2022	2	13 122	10 767	1 715	426	89	877	963
	2023	1	13 299	10 833	2 488	378	202	993	893
	2017-2023	1,2,3,4,5,6,7	99 417	81 124	9 820	3 013	742	7 174	7 364

5. attēls. Absolventu nodarbinātības struktūras rādītāji dinamikā (%)

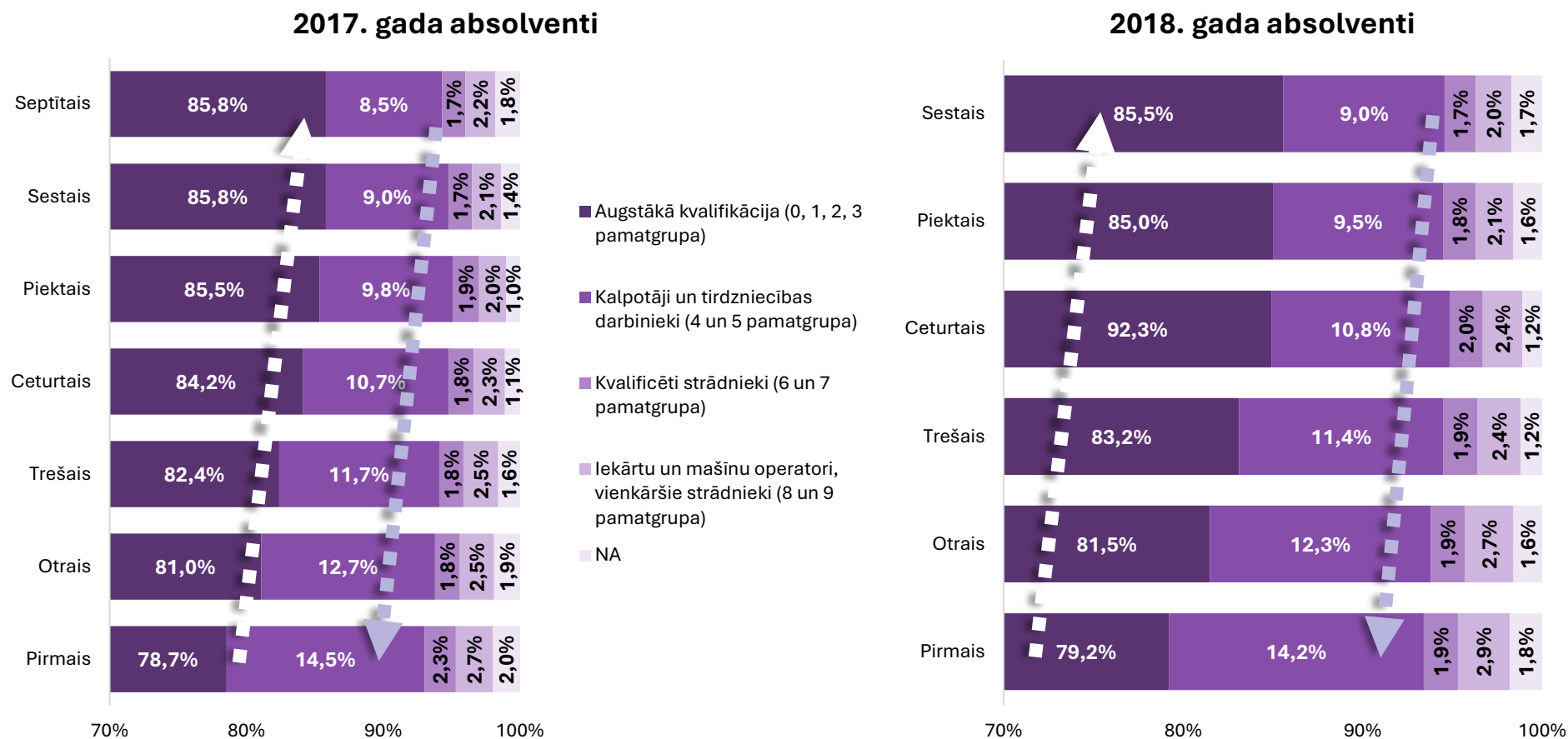
Nodarbinātība profesiju pamatgrupās⁷: karjeras izaugsmes konsekvence

6. attēls. Absolventu nodarbinātība pēc LR profesiju klasifikatora (visi nodarbinātie absolventi), īpatsvari

⁷ LR Profesiju klasifikators (<https://www.lm.gov.lv/lv/klasifikacija/profesiju-klasifikators-5/profesiju-klasifikators-aktualizets-2025gada-31janvari>), kas ir sistematizēts profesiju (arodu, amatu, specialitāšu) saraksts, kas veidots, piemērojot Starptautisko standartizēto profesiju klasifikāciju, lai nodrošinātu starptautiskai praksei atbilstošu darbaspēka uzskaiti un salīdzināšanu.

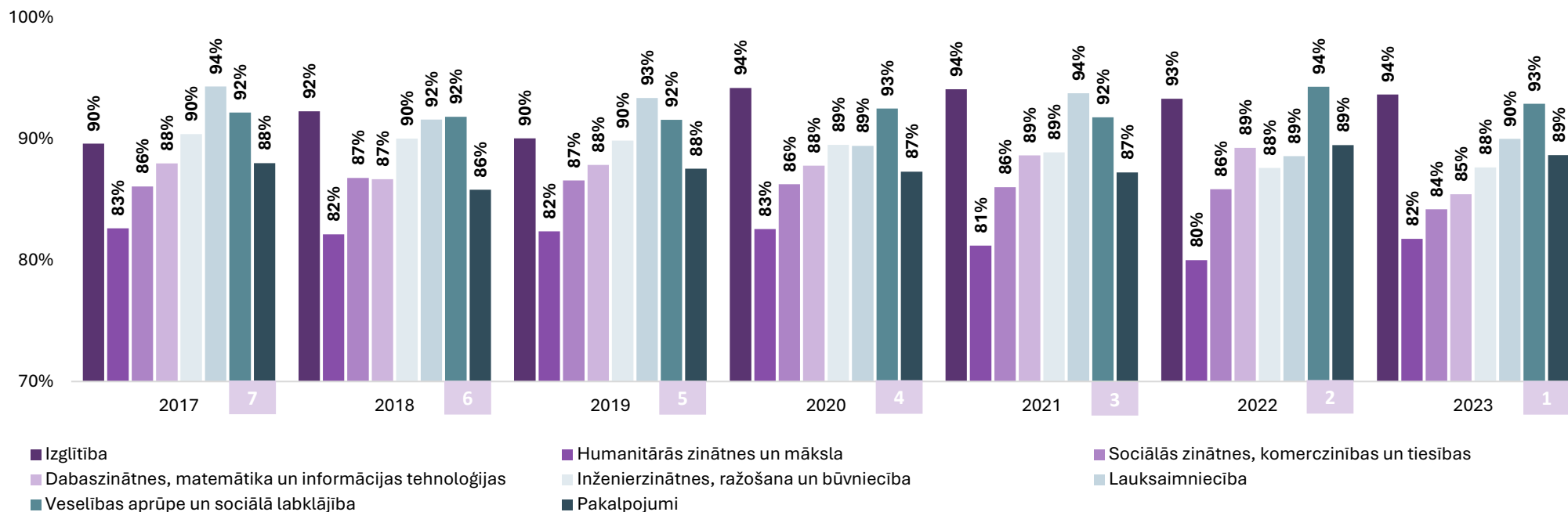
Kā piemēru skatot 2017. un 2018. gada absolventu datu dinamiku pa monitoringa gadiem, novērojama konsekventa karjeras izaugsmes tendence – proporcionāli paaugstinās *vadītāju un vecāko speciālistu, speciālistu* īpatsvars (nodarbinātība augstākajā kvalifikācijā, 0, 1, 2 un 3 profesiju pamatgrupā), samazinoties *kalpotāju un tirdzniecības darbinieku* (4. un 5. pamatgrupa) un pārējo zemākas kvalifikācijas profesiju īpatsvaram.

7. attēls. 2017. gada un 2018. gada absolventu nodarbinātība pēc LR profesiju klasifikatora profesiju pamatgrupām (visi nodarbinātie absolventi) īpatsvars

Absolvēto tematisko grupu absolventu nodarbinātība⁸ un nodarbinātība augstākās kvalifikācijas profesijās⁹: ļoti augsta nodarbinātība un nodarbinātība augstākajā kvalifikācijā izglītības tematisko grupu absolventiem

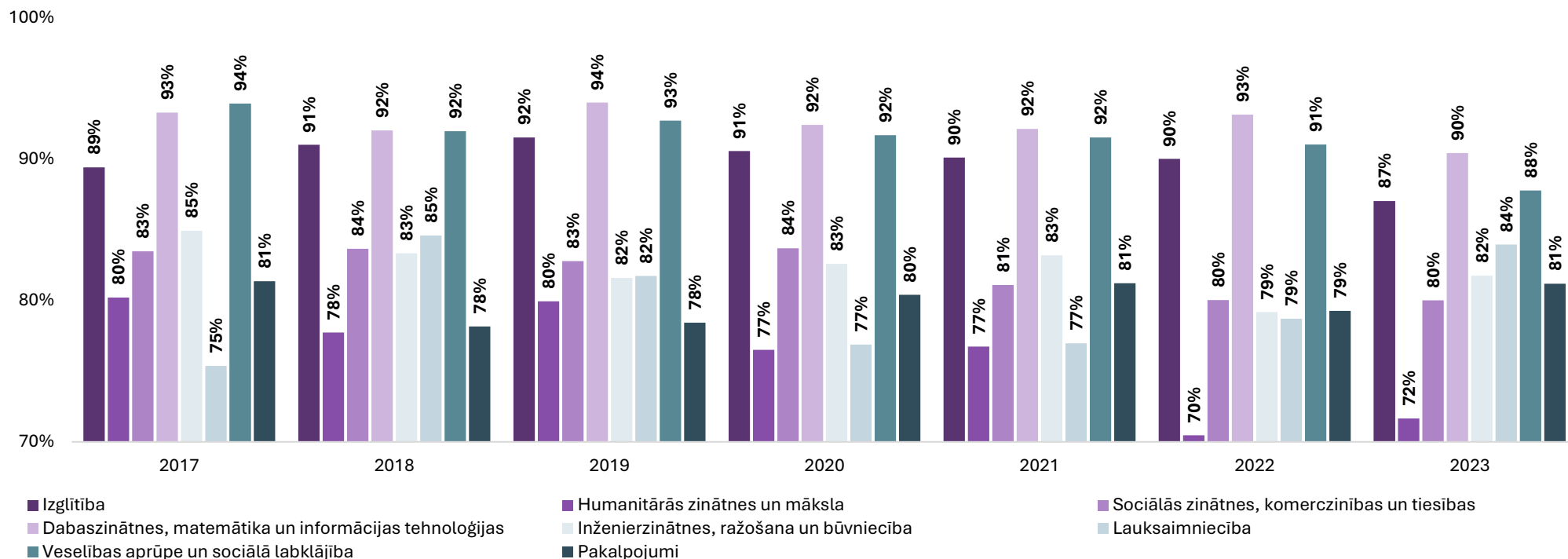
Absolvēto tematisko grupu dalījumā 2024. monitoringa gadā augstākā nodarbinātība un nodarbinātība augstākās kvalifikācijas profesijās, pārsniedzot 90%, vērtējot visu piecu gadu absolventu rezultātus, ir izglītības tematiskās grupas “Izglītība” un “Veselības aprūpe un sociālā labklājība” absolventi. Savukārt salīdzinoši zemāka – “Humanitārās zinātnes un māksla” tematiskās grupas absolventiem (80%-84% nodarbinātība un 79% -81% nodarbinātība augstākās kvalifikācijas profesijās).

8. attēls. Absolventu nodarbinātība absolvēto izglītības tematisko grupu griezumā 2024. monitoringa gadā

⁸ Šeit un turpmāk: nodarbināto absolventu īpatsvars no visiem absolventiem, pārrēķinot uz to absolventu kopu, par kuru darba gaitām ir informācija.

⁹ Šeit un turpmāk: nodarbināto absolventu augstākās kvalifikācijas profesiju pamatgrupās īpatsvars no visiem nodarbinātajiem absolventiem, pārrēķinot pret tiem absolventiem, par kuru nodarbinātību profesijās ir informācija.

9. attēls. Absolventu nodarbinātība augstākās kvalifikācijas profesijās absolvēto izglītības tematisko grupu griezumā 2024. monitoringa gadā

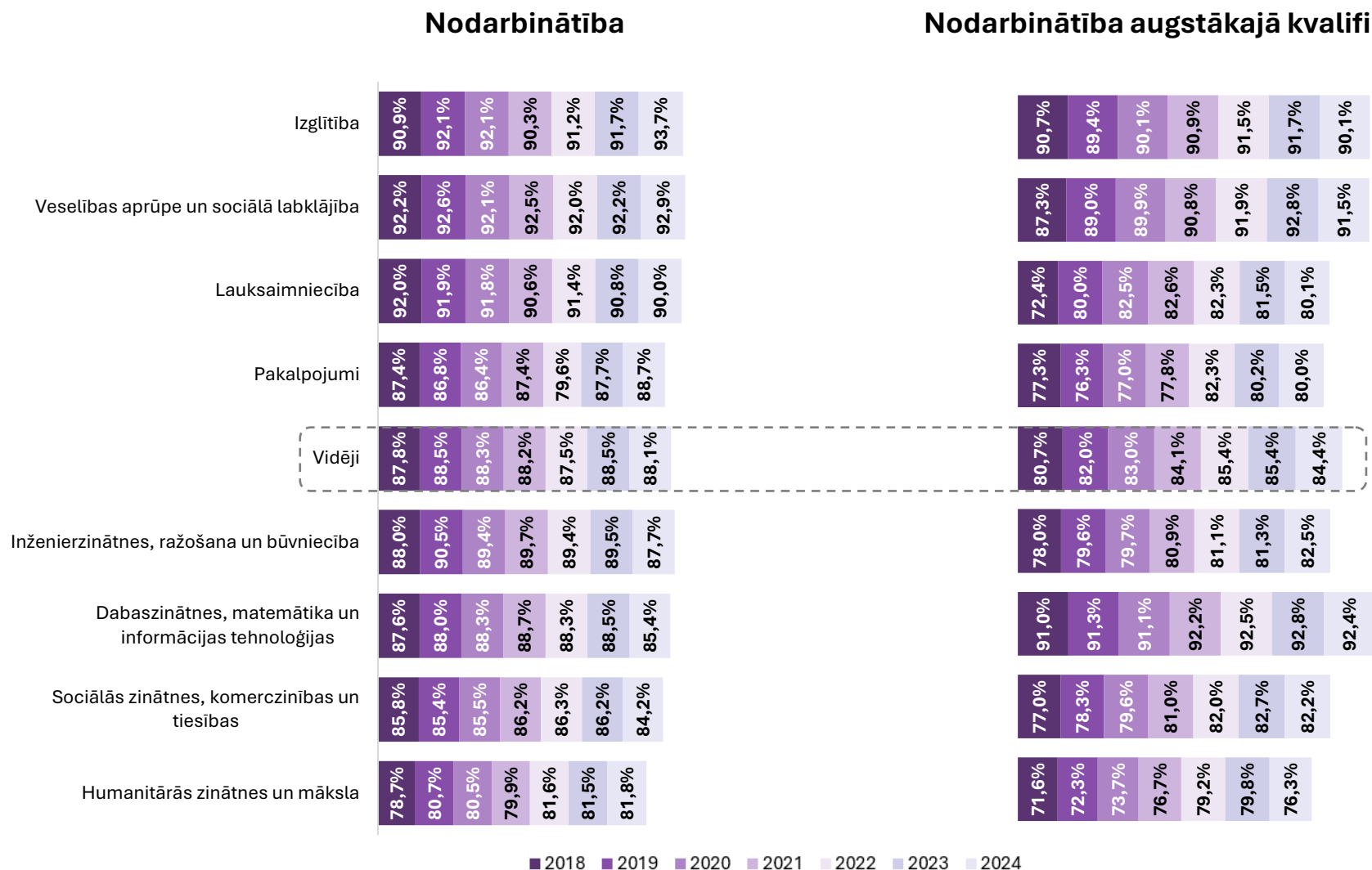
Nodarbinātības struktūra pēc absolvētās tematiskās grupas 2024. monitoringa gadā uzrāda augstu nodarbinātību izglītības tematiskās grupas “Izglītība” absolventiem, savukārt būtiski zemāka nodarbinātība un augstāks bezdarbs ir izglītības tematisko grupu “Humanitārās zinātnes un māksla” un “Sociālās zinātnes, komerczinības un tiesības” absolventiem. Pieaugot gadiem pēc absolvēšanas, pieaug arī ekonomiski neaktīvo personu un personu, par kuru nodarbinātību nav ziņu, īpatsvari (skatīt 10. attēlu).

■ Nodarbināti ■ Bezdarbnieki ■ Emigranti ■ Ekonomiski neaktīvi ■ NA

10. attēls. Absolventu nodarbinātības struktūra absolvēto izglītības tematisko grupu griezumā 2024. monitoringa gadā, īpatsvars

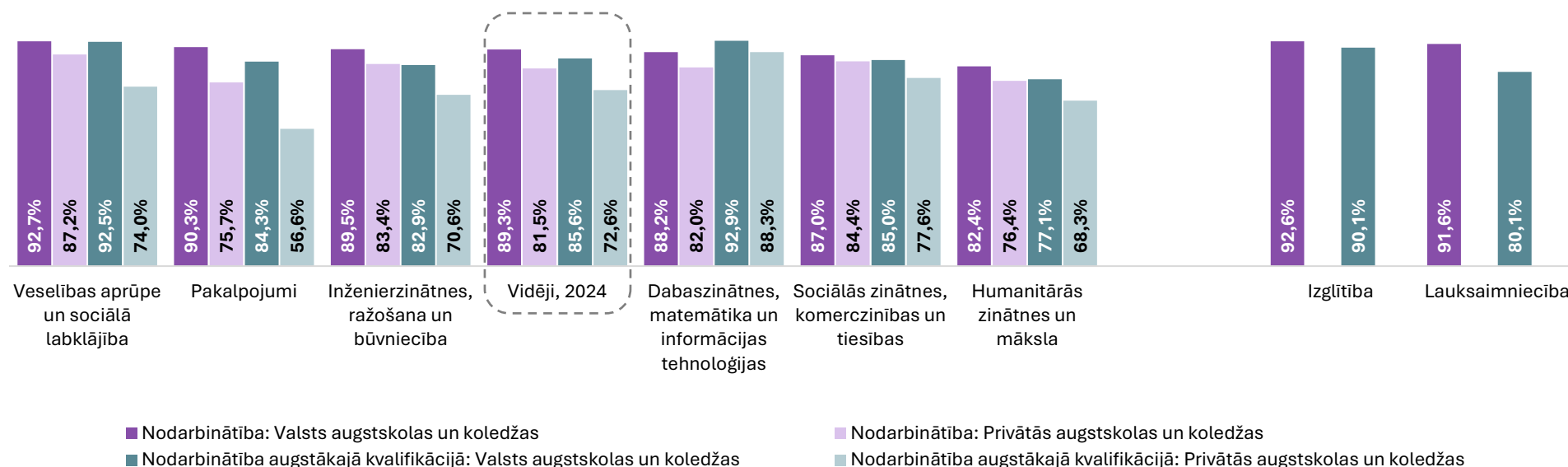
Vidējās vērtības pa monitoringa gadiem konsekventi apliecina, ka augstākā nodarbinātība augstākās kvalifikācijas profesijās ir izglītības tematisko grupu “Dabaszinātnes, matemātika un informācijas tehnoloģijas”, “Izglītība” un “Veselības aprūpe un sociālā labklājība” absolventu vidū, bet nodarbinātība kopumā – “Veselības aprūpe un sociālā labklājība”, “Izglītība” un “Lauksaimniecība” tematisko grupu absolventiem.

11. attēls. Absolventu nodarbinātība un absolventu nodarbinātība augstākās kvalifikācijas profesijās dalījumā pa absolvētajām izglītības tematiskajām grupām monitoringa gados

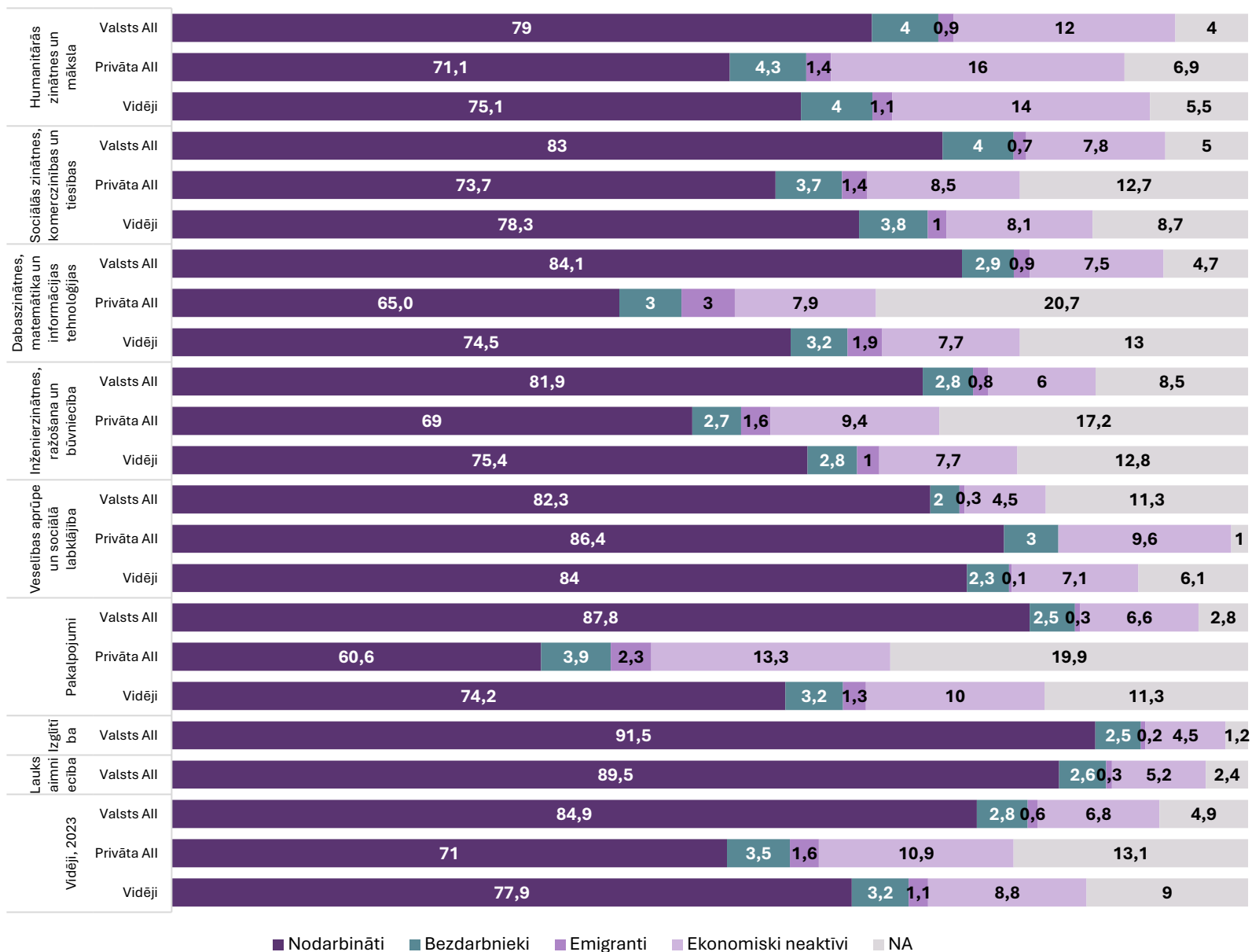
Valsts augstākās izglītības iestāžu absolventi vairāk nodarbināti kopumā un nodarbināti augstākās kvalifikācijas profesijās:

Arī 2024. monitoringa gada rezultāti apliecina tendenci, ka augstāka nodarbinātība un nodarbinātība augstākās kvalifikācijas profesijās ir valsts augstākās izglītības iestāžu absolventiem – gan vidēji, gan tematisko grupu griezumā²⁰. Ievērojama atšķirība arī 2024. monitoringa gadā ir nodarbinātības augstākajā kvalifikācijā rādītājos starp privāto un valsts augstākās izglītības iestāžu absolventiem (85,6% privāto un 89,3% valsts augstākās izglītības iestāžu absolventi 2024. monitoringa gadā, ņemot vērā visu gadu unikālos absolventus, ir nodarbināti augstākās kvalifikācijas profesijās). Vienīgi izglītības tematiskās grupas “Dabaszinātnes, matemātika un informācijas tehnoloģijas” privāto augstākās izglītības iestāžu absolventu nodarbinātība un nodarbinātība augstākajā kvalifikācijā pārsniedz īpatsvaru, kāds tas ir valsts augstākās izglītības iestāžu absolventiem – pārējo tematisko grupu griezumā privāto iestāžu absolventiem ir būtiski zemāki rādītāji.

12. attēls. Absolventu nodarbinātība un nodarbinātība augstākās kvalifikācijas profesijās absolvēto tematisko grupu griezumā 2024. monitoringa gadā, pēc absolvētā augstākās izglītības iestādes veida (valsts/privāta)

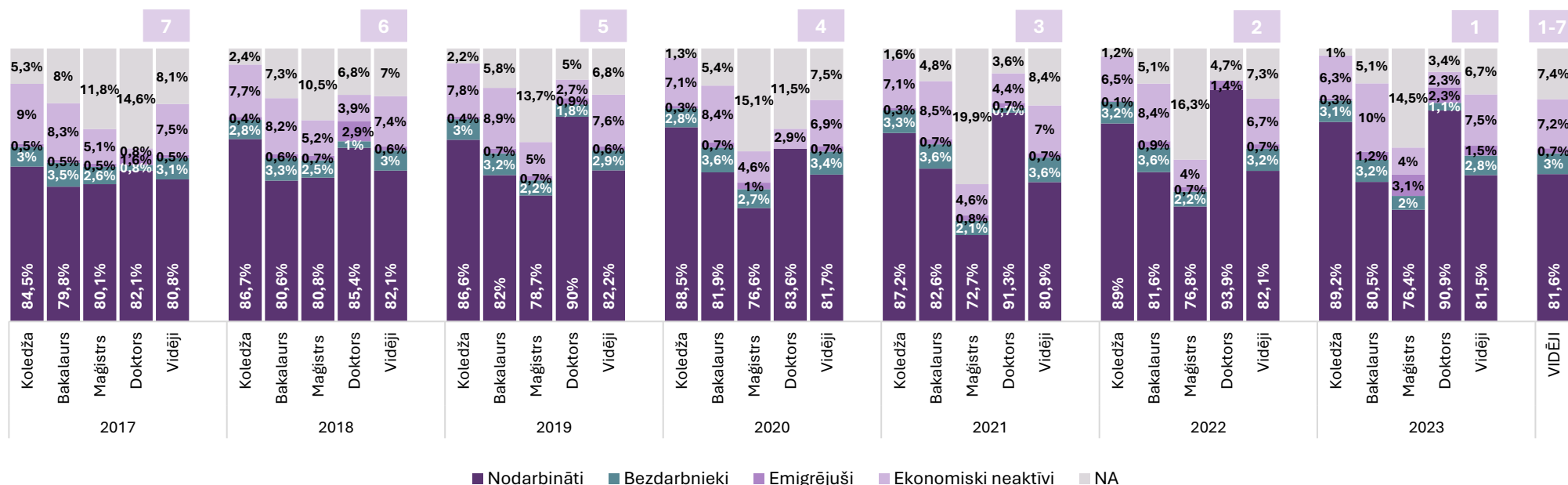
Savukārt nodarbinātības struktūrā privāto augstākās izglītības iestāžu absolventiem ir ievērojami augstāks to īpatsvars, par kuru nodarbinātību nav ziņu (izņemot izglītības tematiskajā grupā “Veselības aprūpe un sociālā labklājība”).

13. attēls. Absolventu nodarbinātības struktūra un absolventu nodarbinātība absolvēto tematisko grupu griezumā 2024. monitoringa gadā pēc absolvētās augstākās izglītības iestādes veida (privāta/valsts)

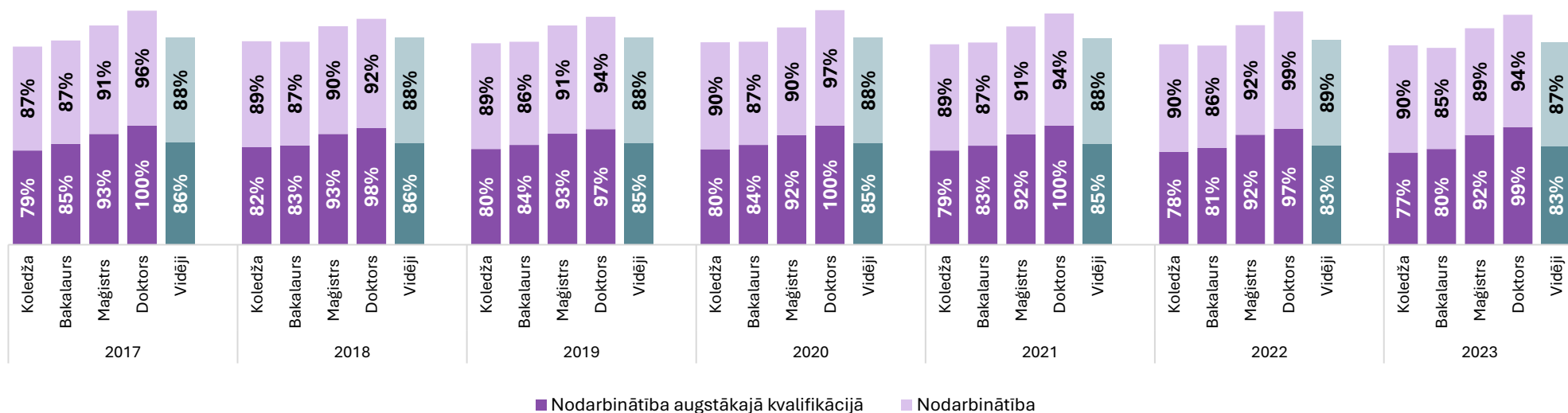
Nodarbinātāki kopumā un nodarbinātāki augstākās kvalifikācijas profesijās bija maģistratūras un doktorantūras absolventiem

Nodarbinātības struktūrā starp absolvētajiem studiju līmeņiem nodarbinātība šķietami augstāka ir koledžas studiju līmeņa absolventu vidū (84,5%-89,2%) un doktoriem (82,1%-93,9%).

14. attēls. Absolventu nodarbinātības struktūra 2024. monitoringa gadā, pa studiju līmeņiem

Kā redzams 15. attēlā, gan nodarbinātība, gan nodarbinātība augstākajā kvalifikācijā maģistru un doktoru vidū ir būtiski augstāka nekā starp koledžas un bakalaura studiju līmeņa absolventiem visos monitoringa un absolvēšanas gados. Studiju līmeņa datu griezumā septiņu monitoringa gadu dinamika rezultāti liecina, ka aspektam “gadi pēc absolvēšanas” esošā darba tirgus apstākļos studiju līmenim nav nozīmīgas ietekmes – jeb, pieaugot gadiem pēc absolvēšanas, relatīvā nodarbinātība un nodarbinātība augstākajā kvalifikācijā, kas jau ir augsta pirmajā gadā pēc absolvēšanas, nākamajos gados apgūtā studiju līmeņa kategoriju aspektā būtiski neizmainās.

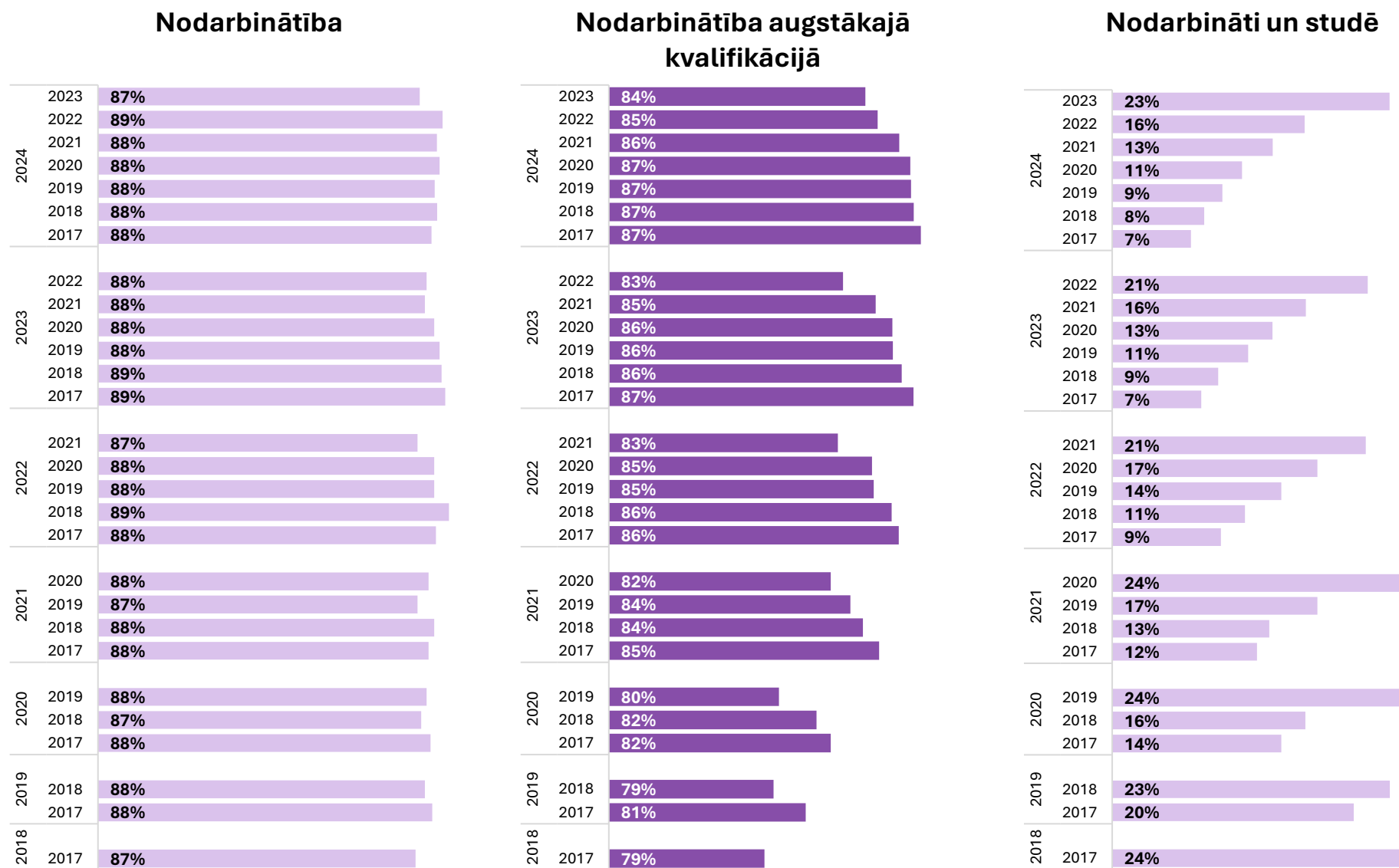
15. attēls. Absolventu nodarbinātība un absolventu nodarbinātība augstākās kvalifikācijas profesijās absolvēšanas gados dalījumā pa studiju līmeņiem

“Gadi pēc absolvēšanas” faktoram nav ietekmes uz nodarbinātību; korelē ar nodarbinātību augstākās kvalifikācijas profesijās un apgrieztā korelācijā ar “nodarbināts un studē” īpatsvariem

“Gadi pēc absolvēšanas” faktoram Latvijas darba tirgus apstākļos joprojām nav nozīmīgas ietekmes uz absolventu nodarbinātību kopumā – ja pārrēķina absolventu nodarbinātības rādītājus uz absolventiem, par kuru nodarbinātību ir informācija, redzams, ka absolventu nodarbinātība ir stabili augstā līmenī (ar nelielām izmaiņām procentu desmitdaļās) visos monitoringa gados.

“Gadi pēc absolvēšanas”, kā jau iepriekš minēts, korelē ar absolventu nodarbinātību augstākās kvalifikācijas profesijās – pieaugot gadiem pēc absolvēšanas, aug absolventu nodarbinātība augstākās kvalifikācijas profesijās.

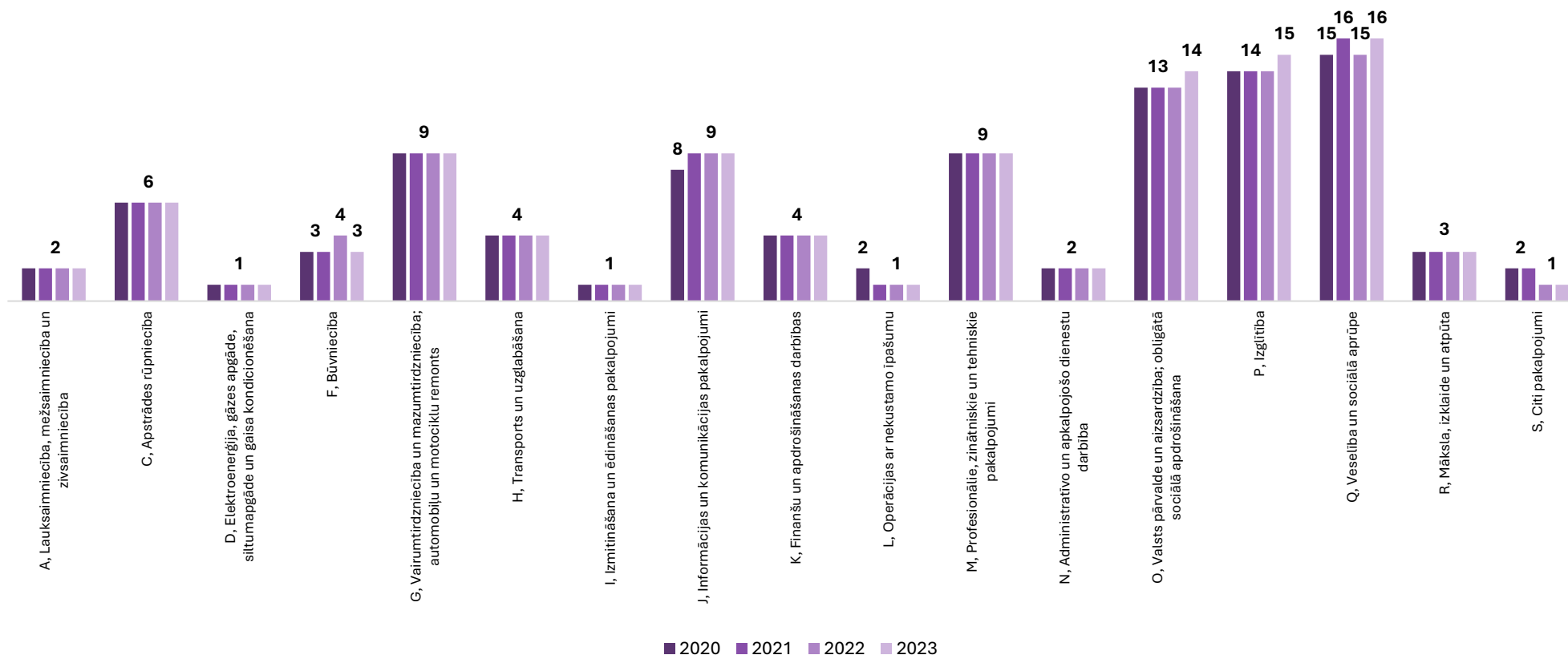
“Gadi pēc absolvēšanas” ir apgrieztā korelācijā ar “nodarbināts un studē” īpatsvaru, tam samazinoties. Iezīmējas stabila tendence, ka pirmajā gadā pēc absolvēšanas, paralēli nodarbinātībai studijas turpina vismaz 1/5 augstākās izglītības programmu absolventu.

16. attēls. "Gadi pēc absolvēšanas" ietekme (nodarbinātība augstākajā kvalifikācijā un nodarbinātība; nodarbināts un studē īpatsvari, %), pēc monitoringa gada un absolvēšanas gada

Nodarbinātība tautsaimniecības nozarēs (NACE 2): dominē veselība un sociālā labklājība, izglītība un valsts pārvalde

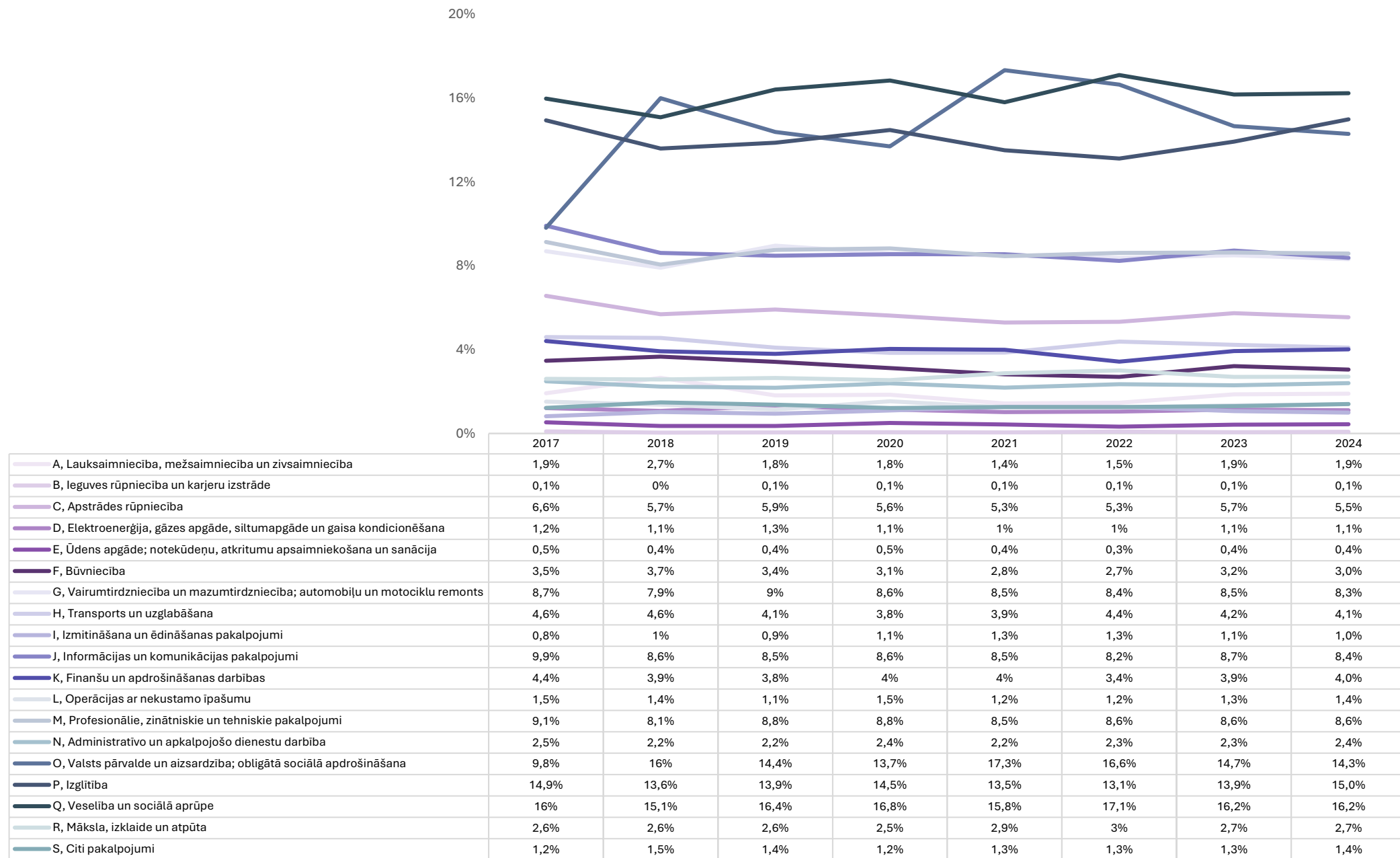
Absolventu nodarbinātībā saimnieciskās darbības nozarēs (NACE 2)¹⁰, vērtējot pa monitoringa gadiem kopumā, dominē veselības un sociālās aprūpes nozare (Q, 15%-16%); izglītība (P, 14%-15%) un valsts pārvalde (O, 13%-14%), savukārt 9% absolventu strādā attiecīgi profesionālo, zinātnisko un tehnisko pakalpojumu sfērā (M); vairumtirdzniecībā un mazumtirdzniecībā, automobiļu un motociklu remonta (G), informācijas un komunikāciju pakalpojumu (J) nozarēs. Iepriekšminētajās sešās saimnieciskās darbības nozarēs (pēc NACE 2 klasifikācijas, pamatdarbā¹¹) nodarbināti 70% augstākās izglītības iestāžu absolventu.

17. attēls. Absolventu nodarbinātība (īpatsvari no nodarbinātajiem absolventiem, %) tautsaimniecības nozarēs (NACE 2) visos monitoringa gados

¹⁰ <https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/klasifikacijas/nace-2-red/kodi>; NACE 2: Saimniecisko darbību statistiskā klasifikācija Eiropas Kopienā, 2. redakcija.

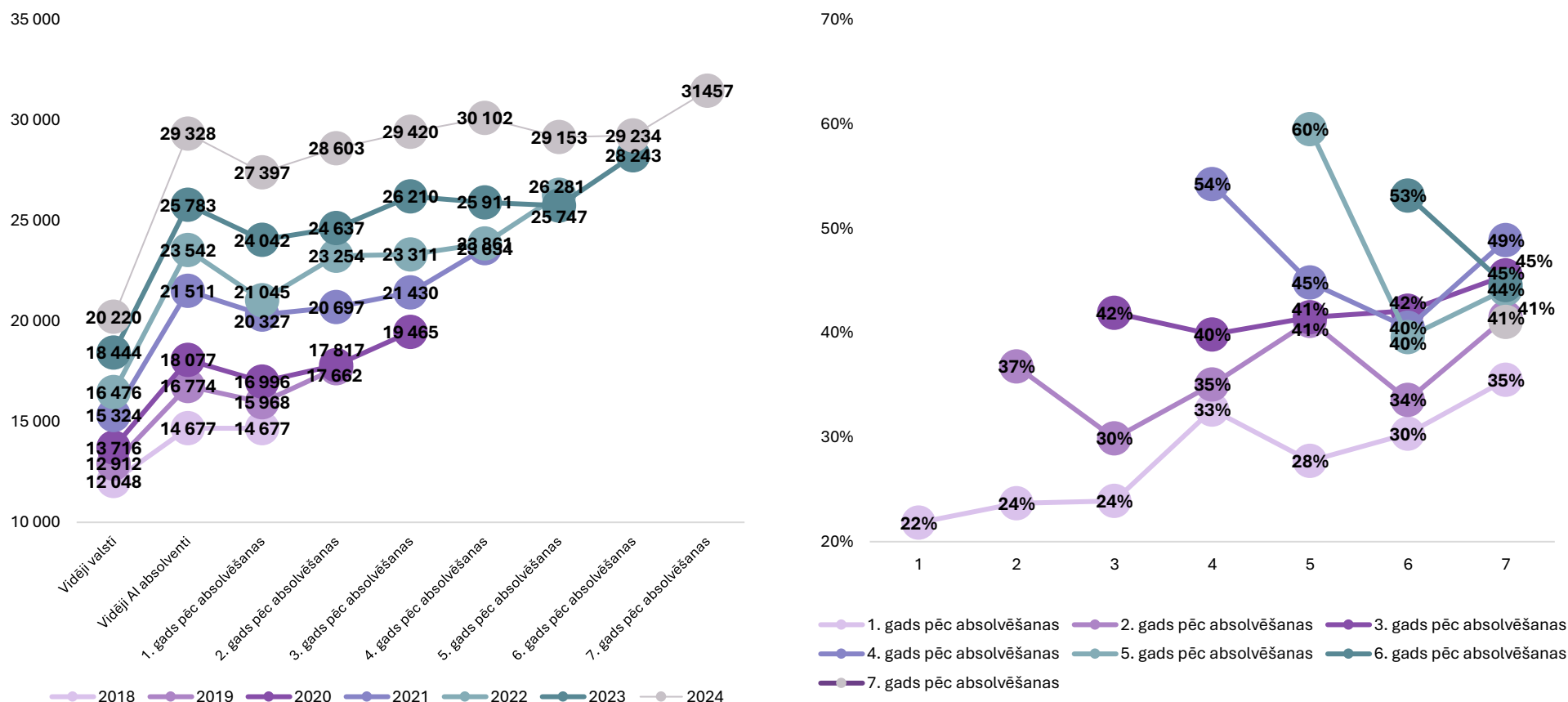
¹¹ Absolventu monitoringa metodoloģija, https://data.gov.lv/dati/lv/dataset/2017-20-g-augstakas-izglitibas-iestazu-absolventi-2020_21_monit-gada.

18. attēls. Absolventu nodarbinātība (īpatsvari no nodarbinātajiem absolventiem) tautsaimniecības nozarēs (NACE 2) 2024. monitoringa gadā

4. Ienākumi

Vidējie septiņu gadu absolventu ienākumi 2024. monitoringa gadā ir 29 328 EUR, kas ir par ~45% augstāki kā vidējā darba samaksa valstī¹² 2024. gadā (20 220 EUR). Izvirzāms provizorisks pieņēmums, ka pirmajā gadā pēc absolvēšanas augstākās izglītības absolventu vidējie aritmētiskie ienākumi ir par 35%, otrajā par 41%, trešajā par 45%, ceturtajā par 49%, piektajā par 44%, sestajā par 45% un septītajā par 56% augstāki kā vidējā alga valstī¹³.

19. attēls. Vidējie svērtie aritmētiskie ienākumi EUR monitoringa gados visu absolventu vidū salīdzinot ar valstī vidējo darba algu, absolūtajos skaitļos un procentuāli

¹² CSP: <https://data.stat.gov.lv>, DSV010. Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa un mediāna (eiro; pārmaiņas pret iepriekšējo periodu (procentos)).

¹³ Salīdzinājums pret vidējo algu valstī – informatīvs un indikatīvs.

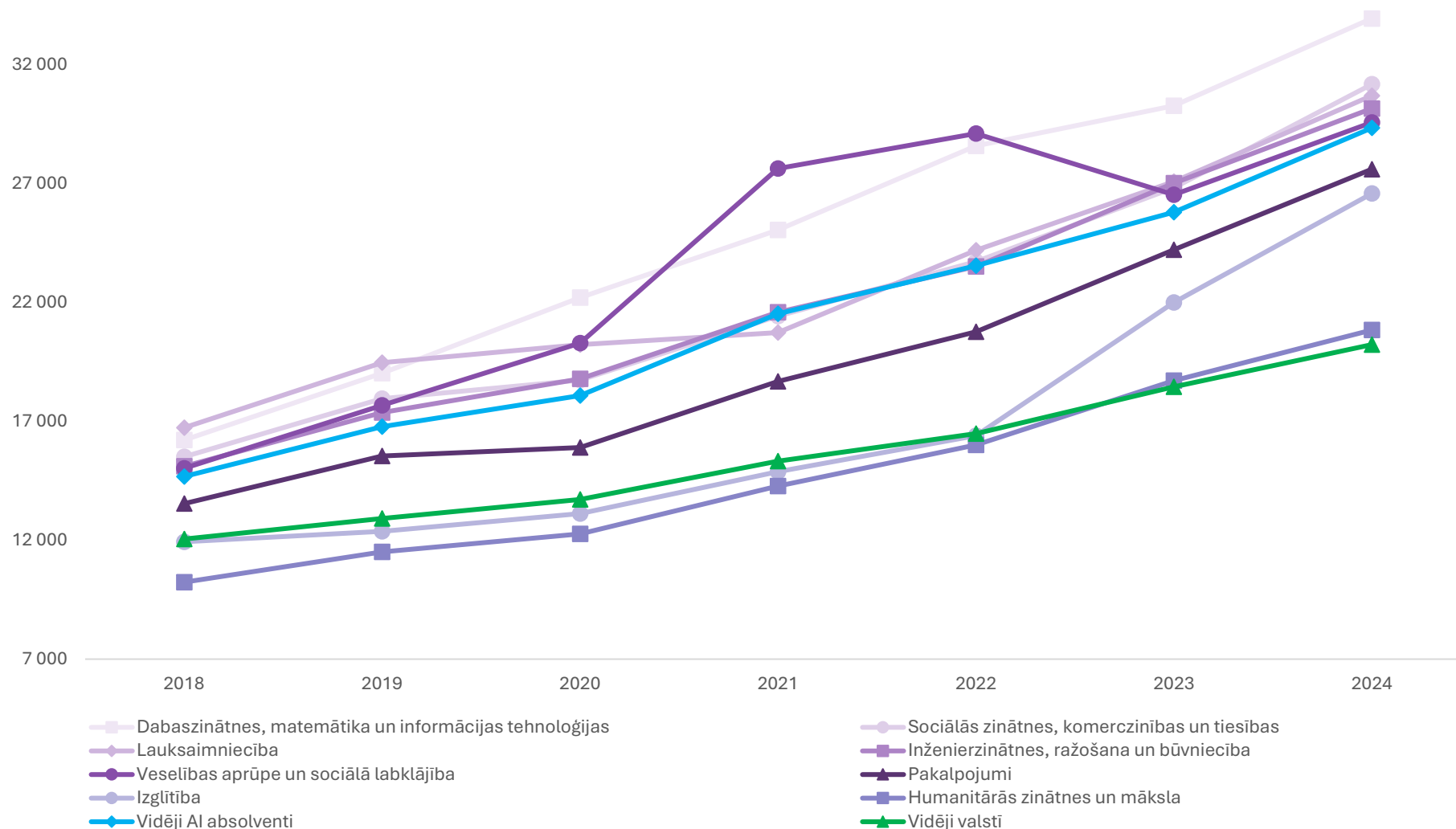
Lielākie ienākumi: STEM izglītības tematisko grupu absolventiem

Absolvēto tematisko grupu griezumā augstākie vidējie svērtie ienākumi 2024. monitoringa gadā ir izglītības tematisko grupu “Dabaszinātnes, matemātika un informācijas tehnoloģijas”, “Sociālās zinātnes, komerczinības un tiesības” un “Lauksaimniecība” absolventiem.

Iepriekšējos gados novēroto un materiālos jau aprakstīto tendenci, ka zemāki ienākumi nekā vidējie starp visiem absolventiem ir izglītības tematisko grupu “Humanitārās zinātnes un māksla” un “Izglītība” absolventu ienākumi. 2024. monitoringa gadā uzradījās, ka nevienas no izglītības tematisko grupu absolventiem nav mazāks ienākumu līmenis nekā vidēji valstī, tad¹⁴.

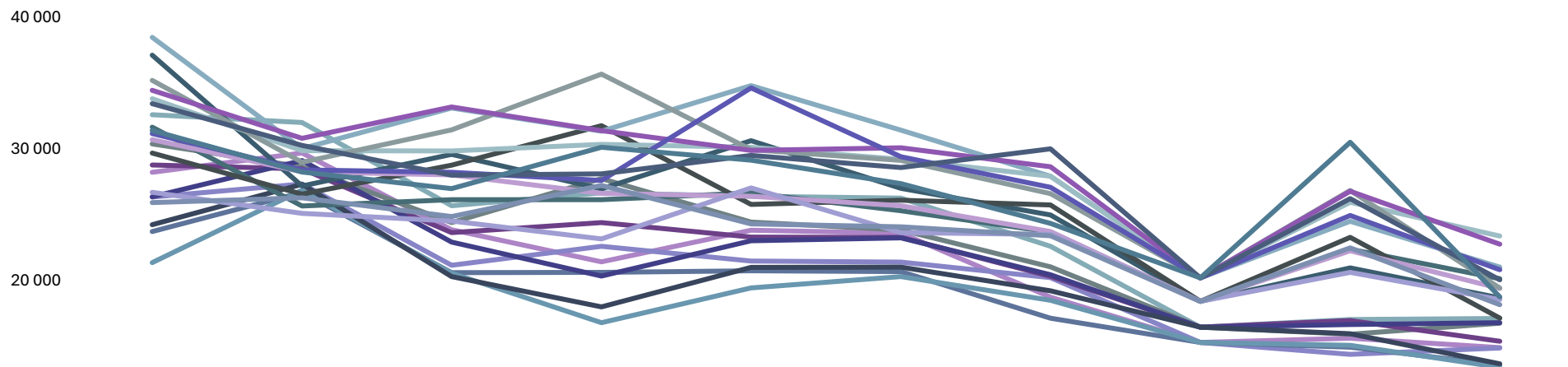
20. attēlā redzamais salīdzinājums ir indikatīvs un informatīvs, izmantojams tendenču līmenī, turklāt jāņem vērā, ka ar katru monitoringa gadu samazinās datu kopas unikālo ierakstu apjoms, tā kā pievienojas absolventu ieraksti, kuri atkārtoti absolvējuši augstākās izglītības iestādi/programmu, bet jau citā studiju līmenī.

¹⁴ Jāņem vērā, ka šeit ienākumu vidējo svērto vērtību aprēķinā izmantoti segmentētie dati, un absolventu ienākumi indikatīvi un informatīvi salīdzināti ar valstī vidējo darba algu (CSP: <https://www.csb.gov.lv/>). Lai salīdzinājums būtu korekts, jāņem vērā gan inflācija/ deflācija; gan vidējo ienākumu, gan nodarbināto īpatsvaru aprēķina metodoloģijas atšķirības absolventu datu kopā un valsts mērogā, gan tautsaimniecības nozaru specifika, un citi faktori.

20. attēls. Vidējie svērtie aritmētiskie ienākumi monitoringa gados, pēc absolvētās studiju tematiskās grupas, salīdzinot ar vidējiem rādītājiem

Korektāks (bet joprojām indikatīvs un informatīvs) ir 21. attēlā redzamais salīdzinājums “gadi pēc absolvēšanas” aspektā pa absolvētajām tematiskajām grupām, atrādot sakarību, ka sešu gadu dinamikā gados pēc absolvēšanas augstāko izglītības iestāžu absolventu ienākumi proporcionāli pieaug.

10 000

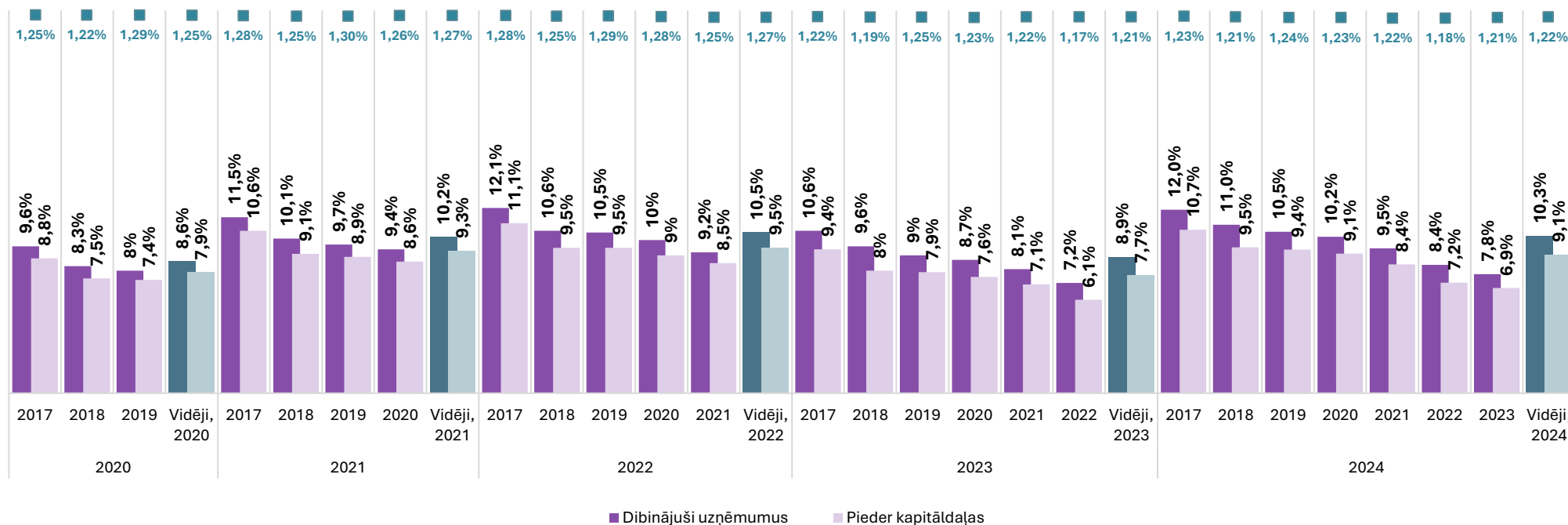
	Dabaszinātnes, matemātika, IT	Veselības aprūpe un sociālā labklājība	Inženierzinātnes, ražošana un būvniecība	Lauksaimniecība	Sociālās, komerczinības, tiesības	Vidēji, absolventi	Pakalpojumi	Vidēji, darba samaksa valsti	Izglītība	Humanitārās zinātnes un māksla
2021 2017	28 247	29 715	23 893	21 437	23 842	23 634	18 757	15 324	15 636	14 927
2021 2018	26 361	27 358	21 186	22 634	21 498	21 430	20 246	15 324	14 415	14 901
2021 2019	23 750	26 723	20 627	20 653	20 765	20 697	17 152	15 324	14 957	13 619
2021 2020	21 380	26 892	20 587	16 818	19 462	20 327	18 530	15 324	15 098	13 432
2022 2017	32 621	32 030	25 706	26 693	26 420	26 281	22 628	16 476	17 058	17 150
2022 2018	30 403	28 677	24 433	27 773	24 463	23 861	21 058	16 476	15 944	16 773
2022 2019	28 801	28 501	23 664	24 435	23 324	23 311	20 346	16 476	16 982	15 411
2022 2020	26 382	29 142	22 949	20 359	23 051	23 255	20 471	16 476	16 674	16 830
2022 2021	24 261	27 335	20 327	18 026	21 031	21 045	19 248	16 476	15 979	13 697
2023 2017	37 148	27 207	29 610	26 984	30 639	27 035	25 001	18 444	20 978	18 711
2023 2018	31 677	25 677	26 167	26 160	26 680	25 326	23 696	18 444	22 398	20 155
2023 2019	29 716	26 581	28 796	31 789	25 816	26 118	25 773	18 444	23 300	17 173
2023 2020	30 724	28 283	28 051	26 655	26 427	25 702	23 752	18 444	22 289	19 433
2023 2021	26 728	25 123	24 539	23 190	27 061	23 673	23 531	18 444	20 637	18 577
2023 2022	25 945	26 301	24 891	27 251	24 327	24 102	23 416	18 444	22 500	18 188
2024 2017	38 501	30 055	33 132	31 370	34 836	31 457	27 941	20 220	24 526	21 040
2024 2018	33 837	29 891	29 878	30 372	30 148	29 234	27 949	20 220	25 961	23 403
2024 2019	35 238	29 016	31 463	35 706	29 975	29 153	26 625	20 220	26 866	19 454
2024 2020	34 476	30 837	33 211	31 414	29 901	30 102	28 661	20 220	26 807	22 778
2024 2021	31 179	28 430	28 254	27 628	34 657	29 421	27 106	20 220	24 958	20 835
2024 2022	33 460	30 284	28 026	28 118	29 530	28 603	30 035	20 220	26 239	20 076
2024 2023	31 421	28 273	27 013	30 143	29 171	27 397	24 369	20 220	30 535	18 783

21. attēls. Vidējie svērtie aritmētiskie ienākumi monitoringa gadā, pēc absolvētās studiju tematiskās grupas, specificējot gadus pēc absolvēšanas

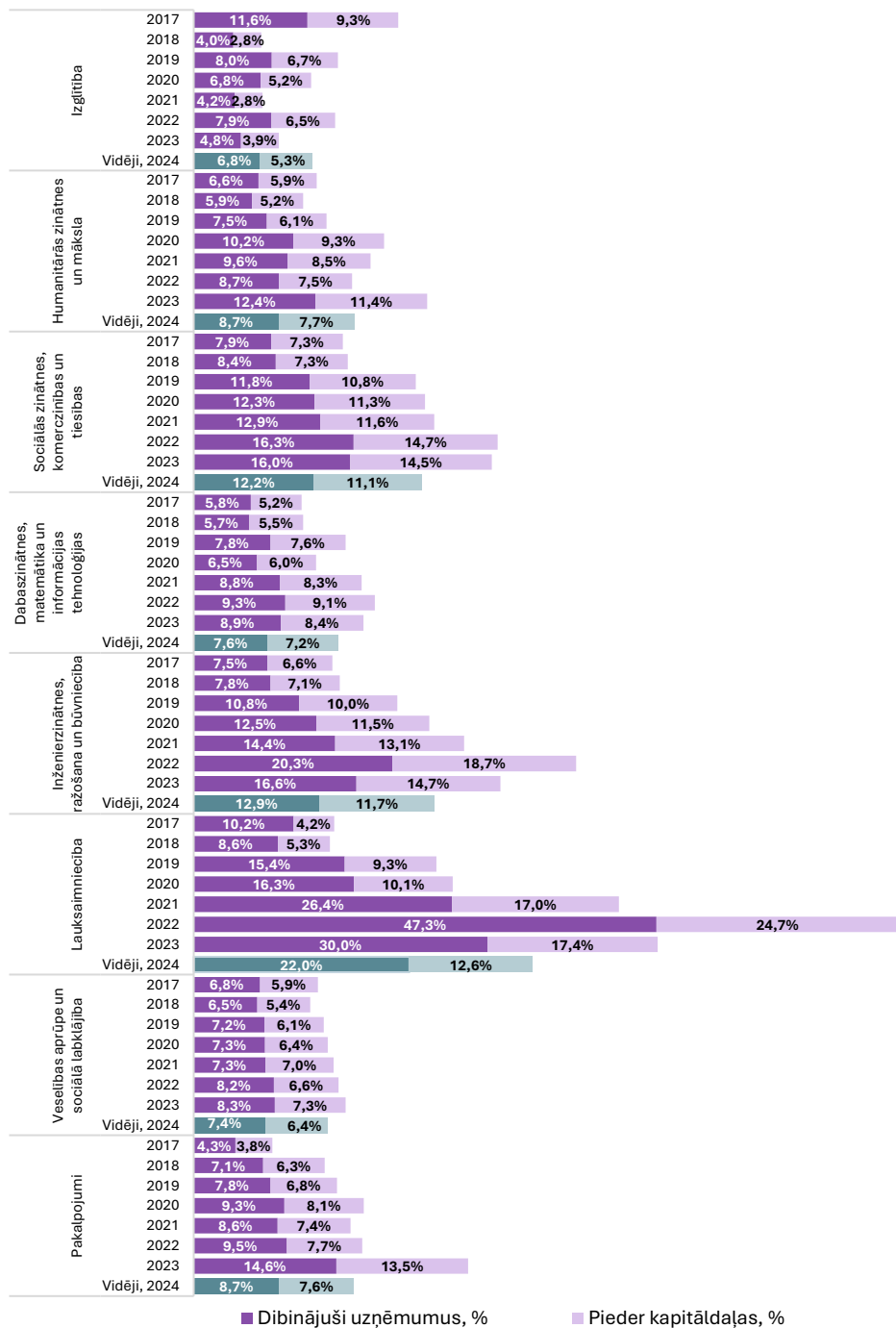
5. Dibinātie uzņēmumi

Augstākās izglītības iestāžu absolventu īpatsvars, kuri dibinājuši uzņēmumu un/vai pieder kapitāldaļas, turpina pieaugt

2019. pārskata gadā vidēji 3 % absolventu bija dibinājuši uzņēmumus un/vai viņiem piederēja kapitāldaļas; 2020. gadā, COVID- 19 pirmajā ietekmes gadā, bija vērojams būtisks (trīskārtējs) dibināto uzņēmumu skaita un/ vai kapitāldaļu turētāju īpatsvara palielinājums (attiecīgi vidēji 8,6% un 7,9% visu trīs gadu absolventu vidū), 2021. un 2022. monitoringa gadā šie īpatsvari turpināja palielināties. Pēc tam, kad 2023. monitoringa gadā ir mazinājies to absolventu skaits, kuri ir dibinājuši uzņēmumu vai kuriem pieder kapitāldaļas, 2024. gadā to skaits ir atkal palielinājies.

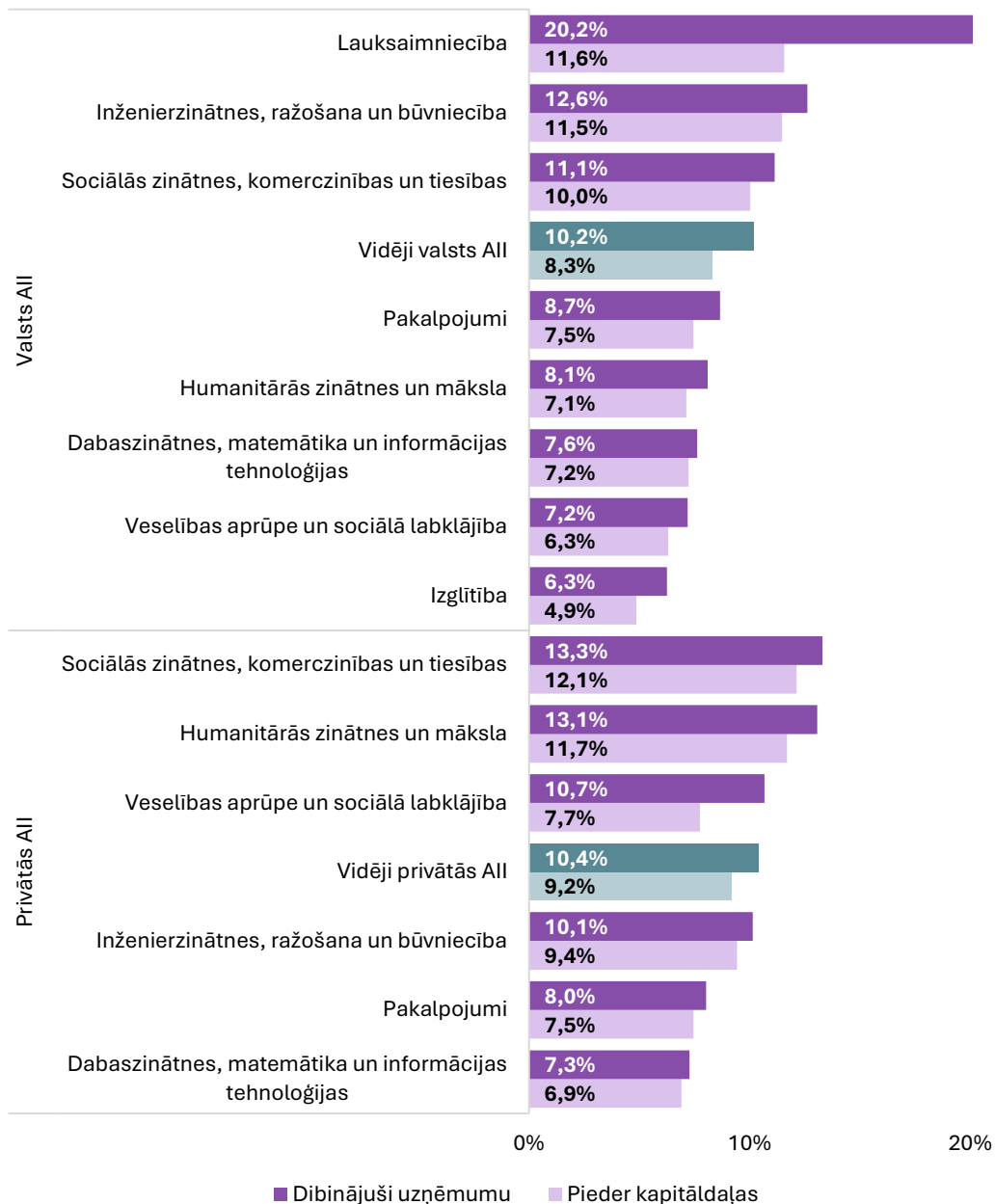

22. attēls. Absolventu, kuri dibinājuši uzņēmumus un/vai viņiem pieder kapitāldaļas, īpatsvari monitoringa gados, pa absolvēšanas gadiem un absolventu dibināto uzņēmumu un kapitāldaļu skaita

Arī 2024. monitoringa gadā būtiski augstāki kā dibināto uzņēmumu, tā kapitāldaļu piederības īpatsvara rādītāji absolvēto tematisko grupu griezumā ir izglītības tematiskās grupas “Lauksaimniecība” absolventiem.

23. attēls. Absolventu, kuri dibinājuši uzņēmumus, un/vai kuriem pieder kapitāldaļas, īpatsvari (%) 2024. gadā dalījumā pa absolvēšanas gadiem un izglītības tematiskajām grupām

2024. monitoringa gadā to absolventu, kuri ir dibinājuši uzņēmumus vai kuriem pieder kapitāldaļas, īpatsvara rādītāji ir salīdzinoši līdzīgi starp valsts un privāto augstākās izglītības iestāžu absolventiem.

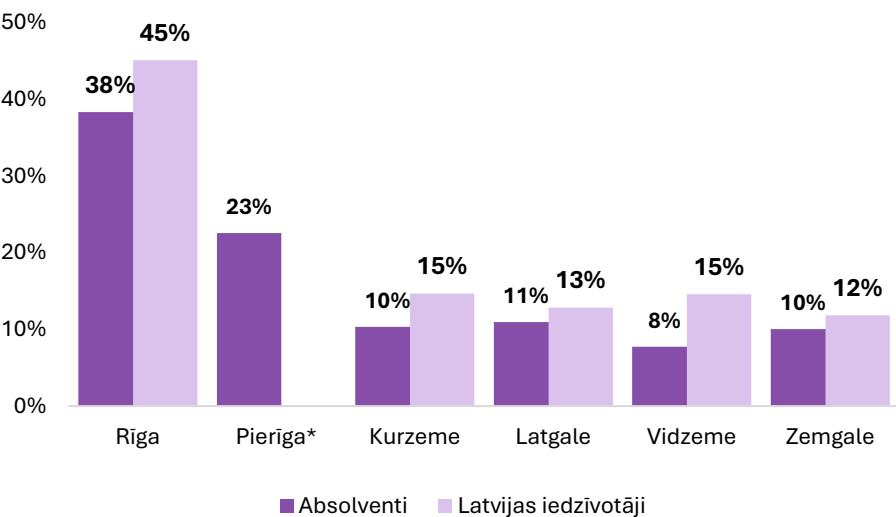
Dati arī apliecina iepriekš novēroto tendenci, ka starp privāto augstākās izglītības iestāžu absolventiem visvairāk uzņēmumus dibināja un kapitāldaļu pieder izglītības tematisko grupu "Sociālās zinātnes, komerczinības un tiesības" un "Humanitārās zinātnes un māksla" absolventiem. Savukārt valsts augstākās izglītības iestāžu absolventu vidū aktīvāki uzņēmējdarbības uzsācēji ir izglītības tematiskās grupas "Lauksaimniecība" un "Inženierzinātnes, ražošana un būvniecība" absolventi.

24. attēls. Absolventu, kuri dibinājuši uzņēmumus, īpatsvari 2024. gadā, pēc absolvētās izglītības iestādes veida (privāta/valsts), pa absolvētajām izglītības tematiskajām grupām

6. Absolventu reģistrētā dzīvesvieta

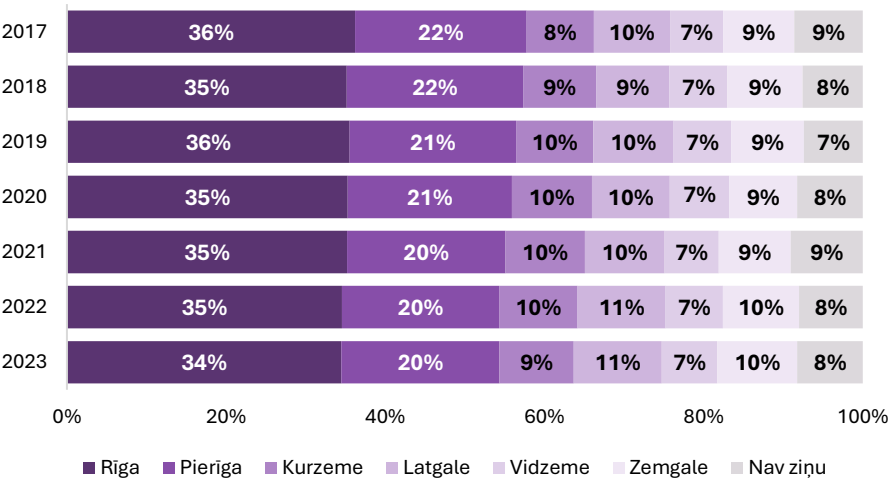
Šajā nodaļā aprēķinā ņemti tie absolventi, kuru deklarētā dzīves vieta ir zināma. 8,2% no visiem absolventiem deklarētā dzīves vieta nav zināma. 2024. monitoringa gadā septiņu gadu absolventu sadalījums pa deklarētajām dzīvesvietām neatšķiras no iepriekšējo gadu sadalījuma – tas atbilst Latvijas iedzīvotāju sadalījumam 2024. gadā¹⁵ pa statistiskajiem reģioniem ar nelielu absolventu Rīgā koncentrējuma pārsvaru.

Absolventu un valsts iedzīvotāju īpatsvars

* Kopš 2024. gada Centrālās statistikas pārvalde neuzskaita datus atsevišķi par Pierīgas reģionu

Absolventi pēc absolvēšanas gada un deklarētās dzīvesvietas

25. attēls. Absolventu reģistrētās dzīvesvietas (par kuriem ir informācija), salīdzinot ar valsts iedzīvotāju reģistrēto dzīvesvietas sadalījumu pa reģioniem, 2024. monitoringa gadā un absolventu sadalījums (absolūtie skaitļi) pēc deklarētās dzīvesvietas pa statistiskajiem reģioniem, pēc absolvēšanas gada

¹⁵ CSP: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR/; Iedzīvotāju skaits gada sākumā, tā izmaiņas un dabiskās kustības galvenie rādītāji reģionos, pilsētās un novados, 2024. gads.